

Нині у ставленні багатьох людей до профспілок скепсису – аж через край, дехто навіть пророкує їх повільне вимирання. Проте безперечним є факт, що в кризових умовах роль профспілок значно зросла. У складних економічних і соціальних обставинах робітник навряд чи здатний самотужки захиститися від свавілля окремих роботодавців, наодинці його легше залякати, звільнити, затягати по судах. Тому працівникам будь-якої галузі господарства необхідна потужна підтримка з боку профспілок. Саме ця громадська організація може реально захистити найманого працівника від загрози скорочення, незаконного звільнення, невиплати заробітної плати, порушення законодавства про охорону праці. Думаю, не буде зайвим нагадати, що одна з найчисленніших профспілок Новоодещини – рацонна профспілка працівників агропромислового комплексу, яку багато років очолює В. М. Мазур. Вона входить у число кращих в області та має неабиякий авторитет серед роботодавців.

Вже традиційно, напередодні Дня охорони праці в Україні, що відзначався 28 квітня (у цьому році – під гаслом «Стрес на робочому місці: колективний виклик»), в нашому районі проводиться День обласної ради профспілок, на який запрошуються керівники первинних профспілкових організацій, спеціалісти з охорони праці, представники структурних підрозділів райдержадміністрації, районної ради.

В. М. Мазур та керівник апарату райдержадміністрації Г. Г. Лунгол привітали учасників зібрання і побажали їм плідної роботи.

Одне з головних питань порядку денного – підсумки роботи VII з'їзду Федерації профспілок України. Заступник голови Миколаївської обласної ради профспілок Л. М. Онищенко зазначила, що з'їзд відбувся в досить складний час, коли надзвичайно загострилися соціальні протиріччя, коли емоції людей зашкалюють, бо очікування змін на краще життя затягуються на невизначений строк. Визначальним тестом на зрілість профспілок стали Майдан і Революція Гідності, де сотні тисяч спільчан виявили свою

громадську позицію, ставши на захист свободи і справедливості. ФПУ в цей історичний переломний момент підтримала курс на євроінтеграцію. Завдання, що їх диктує профспілкам сьогодні, визначені у Стратегії діяльності ФПУ «Європейський вибір», орієнтованої на масштабні перетворення. Й на першому місці – створення ефективної економіки, продуктивних робочих місць та курс на нову соціальну політику і європейські стандарти життя. Любов Миколаївна підкреслила, зокрема: «Для простої людини сьогодні найважливіше – мати робоче місце. Разом з тим, ми повинні захищати не тільки діючі робочі місця, а й домагатися від роботодавців створення умов для нової якості та продуктивності праці, безпеки й екології, підготовки та перепідготовки робітничих кадрів».

Важливим напрямком діяльності профспілок, зазначила Л. М. Онищенко, є укладання колективних договорів, які покликані регулювати виробничі, трудові та соціальні відносини трудового колективу з адміністрацією підприємства, іншими словами, здійснювати локальне правове регулювання цих відносин. Доповідач ознайомила присутніх із покроковим алгоритмом укладання колективного договору. Передбачені ним 20 кроків приведуть до розробки повного і змістовного колективного договору, здатного дисциплінувати і згуртувати працівників, роботодавця, стабілізувати виробничий процес за рахунок упевненості його сторін у забезпеченні своїх інтересів. При цьому в якості мінімальних гарантій повинні бути додержані норми трудового законодавства, а також положення Генеральної, галузевих угод, обласної угоди з соціально-економічних питань. Для посилення мотивації профспілкового членства, наголосила Любов Миколаївна, рекомендується передбачати для спілчан (виключно або в першочерговому порядку) зобов'язання профкому забезпечити, приміром, надання безоплатної правової допомоги, захист від незаконного звільнення, отримання матеріальної допомоги, допомоги на оздоровлення, безоплатне надання новорічних дитячих подарунків, повне або часткове відшкодування витрат, пов'язаних із похованням – усе це за рахунок коштів профспілки, юридичний захист у разі невиплати зарплати тощо.

Тему трудових правовідносин продовжила завідувач відділу з правової роботи обласної ради профспілок Н. Є. Матвеева, акцентувавши, що трудовий договір є основним інститутом у системі трудового права і використовується в усіх країнах з ринковою економікою для найму робочої сили. Умови змісту трудового договору поділяють на два види: обов'язкові та факультативні (необов'язкові, додаткові). До перших відносяться: оплата праці, місце роботи, трудова функція працівника (вид роботи або посада, виконання чи заміщення яких можливе з огляду на професію, спеціальність, кваліфікацію). Факультативні – не повинні погіршувати становище працівника. Це, як правило, умови про неповний робочий час, сумісництво чи суміщення, випробувальний термін. З'являються і нові, сучасні умови: володіння іноземною мовою, наявність власного

автомобіля, нерозголошення комерційної таємниці тощо.

Необхідним пунктом трудового договору є надання щорічної оплачуваної відпустки працівникам відповідно до складеного заздалегідь графіку, узгодженого з працівниками. А для учасників та інвалідів АТО повинна бути передбачена додаткова оплачувана відпустка тривалістю 14 днів, що надається за проханням цих осіб, у будь-який зручний для них час.

Також Надія Євгенівна детально відповіла на запитання щодо відшкодування витрат та одержання інших компенсацій у зв'язку зі службовими відрядженнями. Працівникам, які направляються у відрядження, виплачуються: добові за час перебування у відрядженні, вартість проїзду до місця призначення і назад та витрати по найму жилого приміщення в порядку і розмірах, встановлених чинним законодавством.

В обговоренні виступів узяв участь голова обкому профспілки працівників АПК А. І. Яковлев. Він зазначив, що колективний договір – це документ, у якому узагальнюються і деталізуються основні вимоги законодавства, встановлюються загальні для всіх професій на підприємстві вимоги, в тому числі – в галузі охорони праці.

Начальник відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України в Новоодеському районі М. Л. Базелян проаналізував роботу відділення у минулому та 2016 роках і додав, що в якості доповнення до колективного договору варто оформити документ, який буде містити, наприклад, списки працівників, які мають право на відпустку за ненормований робочий день або за шкідливі умови праці, а також яких необхідно забезпечити спец-одягом, мийними засобами і т. п. І в обов'язковому порядку в текст колективного договору вносяться гарантії потерпілим на виробництві, порядок надання їм більш легкої роботи.

На завершення Л. М. Онищенко зауважила, що, незважаючи на деякі складнощі, профспілки мають достатньо важелів для контролю дотримання трудового законодавства, виконання умов колективних договорів, галузевих, регіональних угод, проведення правової експертизи трудових договорів. тож вступ до профспілок може реально захистити від багатьох життєвих негараздів.

Ірина Решетняк